

Veszedeles precedens

Gaál Gaszton: Csak elmérgesítjük a helyzetet. Holott nem élünk olyan idők, hogy az ilyesmit megengedhetnénk magunknak. (Nagy zaj a Ház minden oldalán.) A képviselőket két esztendőre választották, nem lehet a nemzetgyűlés bizonyos tagjaitól, akiket két évre választottak, mandátumokat elvenni. Hát most, ha elfogadjuk a belügyminiszter javaslatát, nem lesz csonka kerület?

Dömötör Mihály belügyminiszter: De azt szabályozza is a törvényjavaslat. (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

Gaál Gaszton: Én nem ismerek olyan törvényt az összeférhetlenségi törvényen kívül, amely megválasztott képviselőt mandátumától megfoszthatna. (Nagy zaj.) Elképzelhetetlennek tartom, hogy egy és ugyanazon nemzetgyűlésnek tagjai különböző választási szabályok alapján juthassanak be a nemzetgyűlésbe. Ha a belügyminiszter és a tisztelt tulajdonos azt mondják, hogy a választás rossz és új választási törvényt csinálnak, amely valamennyiünket megfoszt a mandátumunktól, úgy ebbe a megoldásba én alkotmányjogi szempontból nyugodtan belemennék, azonban veszedeles precedensnek tartom a jelenlegi javaslatot, amely a kisebbséget kiszolgáltatja a többség önkényének. A belügyminiszter méltányossági szempontot említ akkor, amikor fontos közjogi kérdéssről van szó.

Dömötör Mihály belügyminiszter: Csak méltányossági szempontot említettem. (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

Gaál Gaszton: Az illető képviselőknek egyéni ügyük az, hogy mit csinálnak a csonka kerületekben és azt ők maguk intézzék el.

Felkiáltások: Hóhó, nem úgy van az! (Nagy zaj.)

Gaál Gaszton: Pártom nevében az előadói javaslatot fogadom el. (Zajos taps és éljenzés a kisgazdapárton.)

Felkiáltások a keresztélypárton: Szünetet kérünk. — a kisgazdapárton: Nem kell szünet!

Az elnök: Az ülést nagyon későn kezdtük el, ki kell tehát használnunk az időt. Az igazságügyminiszter kíván szólni.

Ferdinánd Gyula igazságügyminiszter: Azért szólalok fel, hogy áthidaljam a szakadékot, amely ebben a kérdésben a két párt között támadt. Nem akarom részletesen kifejteni programomat, amelyet a közjogi bizottságban már ismerttettem. Légyetelen, hogy hány ember küldi be a képviselőt, a miniszterelnöki rendelet erre nem volt tekintettel. Beszéde további során az igazságügyminiszter külföldi példákat említ. Például: Ausztriában 59.000 választója van a legnagyobb kerületnek, míg a legkisebbnek csak 2000. (Nagy zaj a keresztélypárton. Felkiáltások: Nem ez a lényeg!) Lehet a miniszterelnöki rendeletet olyképpen módosítani, hogy a csonka kerületek felszabadult részeit önálló kerületekké lehet alakítani.

Meghosszabbítják az üléseket

Az elnök: Minthogy az idő előrehaladt, a tárgyalást félbeszakítjuk. Jelentem a Háznak, hogy több képviselő indítványt adott be a Ház ülésai tartamának egy órával való meghosszabbítására. Az indítvány fölött a legközelebbi ülés végén vita nélkül határoz a Ház. Javaslom, hogy a legközelebbi ülést holnapután, pénteken, május 14-én tartsa meg a Ház s az ülés napirendjére a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítését, az idegen megszállás megszüntése folytán felszabadult és csonka választókerületekben megejtendő választásokról szóló belügyminiszteri törvényjavaslat tárgyalását, az igazságügyminiszter által beterjesztett és a miniszterek felelősségrevonásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását, valamint a Ház ülésstartamának meghosszabbításáról szóló ma beadott indítvány feletti szavazást tűzzük ki.

A Ház az elnök indítványához egyhangulag hozzájárult.

Az elnök ezután tíz perc szünetet rendelt el

Interpellációk

Szünet után áttértek az interpellációkra.

Reischl Pichárd a földművelésügyi minisztert interpellálja és azt kérdezi, hogy vajon megtörtént-e minden intézkedés arra nézve, hogy a csépléshez megfelelő fűtőanyag álljon rendelkezésre. Azt ajánlja, hogy a benzint kedvező áron bocsássák a kisgazdák rendelkezésére, akik ezért gabonát fognak adni a közlemezési miniszternek.

Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter válaszában kijelenti, hogy minden intézkedés megtörtént aziránt, hogy a csépléshez kellő mennyiségű fűtőanyag rendelkezésre álljon. Csehországból kapunk háromezer vagon szenet, ehhez hozzájárul a magyar szén is és így fűtőanyaghiány a cséplésről nem lesz.

Az interpelláló és a Ház a választ tudomásul vették.

Ezután ugyancsak Reischl Richárd interpellálta a közlemezési minisztert a vámmórlési díjak leszállítása, valamint a malmoknál tapasztalt visszaélések tárgyában.

Nagyatádi Szabó István közlemezési miniszter válaszában kijelentette, hogy a malmok azért emeltek fel a vámmórlési díjakat, mert a benzin és a kő-

szén olyan drága, hogy másként a malomüzemek fenntarthatók nem voltak. Kétségtelen, hogy a vízimalmoknak nincsenek meg ezek a kiadásai, éppen ezért arról lehet szó, hogy a vízimalmoknál az örlési díjakat leszállítsák. A mostani termés ürítése iránt még nem történt meg a végleges intézkedés, most folynak a tanácskozások. Neki semmi érdeke sincs abban, hogy a malmokat védje. Azonban bizonyos az, hogy a malomipar Magyarországon egy virágzó ipar, amelyet tönkretenni nem szabad.

Pákozdy András az állami és vármegyei tisztviselők helyzetének javítása ügyében a belügyminiszterhez terjeszt be interpellációt. Ugyancsak interpellálja a kereskedelemügyi minisztert aziránt, hogy hajlandó-e a vidéki kisiparosoknak állami támogatást és állam utján készrendező gépeket rendelkezésükre bocsátani, hogy így a kisiparosok olcsóbban tudják az árucikkeket a fogyasztók részére előállítani?

Usetty Ferenc hosszú interpellációjában azzal foglalkozik, hogy a főváros tejjelátását az Általános Tejcsarnok és a Központi Tejcsarnok monopolizálják s a keresztény tejnagykereskedők nem jutnak hozzá, hogy Budapestre szállíthassanak tejet. Követeli, hogy ezeknek is adják meg a tejfelhozatali lehetőséget, azonfelül pedig a kommunizálás folytán elvesztett ingatlanukat és jószágukat is adják nekik vissza. Nagy lojalitással emlékezik meg a közlemezési miniszter egyes gyors intézkedéseiről, de kívánja, hogy az interpellációjában felhozott sérelmek orvosoltassanak.

Nagyatádi Szabó István közlemezési miniszter rögtön választott az interpellációra. Kijelentette, hogy a múlt állapotokhoz semmi néven nevezendő köze nincsen, mert a kommunizálás folytán történt eseményeket hivatali elődje hagyta jóvá és erősítette meg. A tejkereskedésre három jogosítványt adott ki újabb, a többiek is kapnak, ha a tisztí fővárosi hivatal ellene van a tejkereskedelem szabaddá tételének, mert szerinte a gyermekbetegségeknek és más járványos betegségeknek a hamisított tej az oka. Részletesen kitért az interpellációban felsorolt adatokra.

A miniszter választát úgy az interpelláló, mint a Ház is tudomásul vette.

Órgrói Pallavicini nem volt jelen, Szilj Bálint és Madarász Zsigmond interpellációik elhalasztását kérték, mire az ülés délután háromnegyed négy órakor véget ért.

Schnetzer tábornok merénylői A bécsi maffia leleplezése

Bécsből jelentik: A Neues Wiener Tagblatt ma vezetőhelyen foglalkozik Schnetzer tábornok ügyével és többek között a következőket írja:

Ha talán valaki azt hinné, hogy itt közönséges büntényről van szó, az nagyon téved. Fekete, Faragó és Steiner, akik éjnek idején egy bécsi szállodába behatolnak és szállodai vendégeket ágyukból kiráncigálnak, nem közönséges gonosztevők, nem hamisítók és tolvajok, akik hamisított hivatalos rendeletek embereket megijesztenek. Ezeknek a legényeknek az igazolványaik valódiak voltak. Befolyásos helyről protezsztálták őket és ez alapon meg is kapták a valódi igazolványokat. Csak ez a tény adja meg a tábornok kalandjának fel-tűnést keltő jelentőségét.

Tény az, hogy az osztrák köztársaságban befolyásos férflak vannak, akik nem riadnak vissza attól, hogy jött-ment alakoknak igazolványokat szerezzenek és hatalmat adnak nekik bármely bécsi ember személyi biztonsága fölött. Tehát igaz, hogy ismeretlen és ellenőrizhetetlen elemek Bécsben maffia vagy ochrana módjára szaladgálnak és bizonyos körülmények között bárkit hatalmukba keríhetnek, aki valamelyik okból nem tetszik nekik. Tényleg messzire jutottunk, ha ily állapotok lehetségesek. Eddig köztudomású volt, hogy egy nagyon befolyásos ur részéről protezsztált alaknak hatalma volt tetszése szerint külföldieknek tartózkodási engedélyt szerezni vagy a Bécsben való megmaradást fölmondani. (A lap Böhm Vilmosra céloz, aki Schwarz Richard nevű bizaalmiembere útján megszerezte a rendőrségen ezeket a tartózkodási engedélyeket. A szerkesztőség megjegyzi.) A Schnetzer-féle eset mutatja, hogy a bécsi központon közben kiépítették és hatóköre kiszélesedett.

Valóban ennek a berendezkedésnek vezetői itt is a cárizmus tanulékony növendékeiként mutatkoznak be, ez utóbbinak volt a specialitása, hogy neki nem tetsző embereket a külföldön titkosrendőrséggel figyeltesen és adott esetben ártaalmatlanná tegyen. Ami valamikor az összes szocialista pártok legélesebb tiltakozását hívta ki, azt most a cárizmus radikális epigonjai Bécsben tanulékonyan utánozzák.

Bécsből jelentik: Horváth Ottó zédes, ki a bécsi követséghez van beosztva, a napokban hivatalos kiküldetésben Savanyukutra utazott. Utközben osztrák munkások rátámadtak, őt eleinte szidalmazták. Horthy-bérencnek és magyar kutyának

nevezték, majd csillagjait, kokárdáját és sapkarózsáját levágták, sőt végül arculütötték. A botrány rendezői kommunista érzelmeiknek nyíltan kifejezést adtak s Horváthot, mint a kommunizmust előfojtó magyar nemzeti hadsereg tagját bántalmazták.

Schnetzer tábornok megtámadtatása után ez az újabb vörös terror eset jellemző az ausztriai állapotokra s már azért is rendkívül súlyos sérelem, mert az osztrák munkások a magyar nemzeti hadsereg tagját tudatosan, ilyen minőségében bántalmazták.

Olaszország bizik a magyar béke aláírásában

Holnap történelmi jelentőségű napja lesz Budapestnek: holnap tiltakozik Budapest népe az ezredévi emlékmű előtt Magyarország megcsontítása és az ententeszegenbékéje ellen. Az ünnepi felvonulást, amelyben a főváros egész lakossága részt vesz, ma tiltakozó gyűlés előzte meg az Akadémia palotájában, ahol a Területvédő Liga vezetősége nevében Raffay Sándor evangélikus püspök szárnyaló, gyönyörű beszédben telt hitet az egységes és oszthatatlan Magyarország mellett.

A külföldi lapok még mindig hőven foglalkoznak a magyar béke ügyével. A Mittagspost római tudósítója tollából intervjút közöl Scialoja olasz külügyminiszterrel, aki a magyar békével kapcsolatban kijelentette, hogy

az olaszok az olasz-magyar gazdasági kapcsolatok kiépítésének semmiféle nehézséget nem gördítenek az útjába, ellenkezőleg minden eszközzel támogatják azt.

Az újságírónak arra a kérdésére, mi lenne Olaszország magatartása akkor, ha Magyarország a békeszerződés aláírását megtagadná, Scialoja így felelt:

— Erről nem nyilatkozhatom, minthogy a lapjelentések eddig az aláírás megtagadásáról csupán mint eshetőségről emlékeznek meg. Én nem hiszek abban, hogy a magyarok az aláírást megtagadnák, mert annál sokkal jobb diplomátok.

A párisi Temps vezércikkben foglalkozik a Magyarországnak átnyújtott békefeltételekkel s ez a cikk meglepően barátságos hangú. A Temps azt írja, hogy a magyar békebizottságnak nincs oka bánkódnia, amiért oly hosszú ideig tartózkodott Franciaországban, mert az a válasz, amelyet Millerand a konferencia nevében küldött neki, reményt keltő és a kibékülést előkészítő. Azokon van most a sor, akikre vonatkozik, hogy megértsék és a valóságban alkalmazzák.

A francia lap rámutat arra, — mintegy meglepetésképpen, — hogy a határokat a békekonferencia azért nem változtathatta meg, mert „ez minden valószínűség szerint új háborút idézne elő.” (Hogy ez a béke így is, előbb-utóbb, új háborút idéz elő, azt a francia lap, ha nem mondja is — de bizonyára sejt.)

A Temps kiemeli a magyar béke engedményeit: így a szerződésnek azt a passzusát, amely gazdasági együttműködésre s a kereskedelmi forgalom megkezdésére hívja fel a volt monarchia utódállamait, a Középduna bizottság megalakítását s különösen a határmegállapító bizottságok hatáskörének kiterjesztését s felelmezt, hogy

ezt az utóbbi engedményt francia kezdeményezésre vették fel a békeszerződés szövegébe.

A Temps azzal végzi cikkét, hogy a magyar kormány és a parlament bizonyára megértik, milyen jótéteménnyel (?) jönnek vissza delegátusaik Párisból. Mert bármilyen megkisebbitetnek lássék is a térképen Magyarország, tekintélyes szerepet játszat Európa jövőjében. A közép Duna-medencében elsőrangú helyzete van, meg vannak mezőgazdaságának kincsei, amelyek a mai korban többet érnek, mint valaha. Fontos helyzete van Lengyelország és Románia között. Amit területben vesz, azt megnyerte nagyobb nemzeti egységével, amit azelőtt oly súlyosan nélkülözött. Poroszország imperialista politikájához csatlakozva, Magyarország összeomlott: ha hozzánk közeledik, újra fölemelkedhetik.

Meg kell állapítani, hogy ha az igazi megértés hiányzik is még a Temps cikkéből, a sorokon át kétségkívül érezni lehet már a jóakarát némi melegséget s amikor ezt szíves készséggel leszögezzük, meg kell azt is állapítanunk, hogy csak ilyen módon lehet talán újra felépíteni azt az aranyhidat, amely egykor, az erdélyi szabadságharcok idején, összekötötte a magyar szívet Franciaországgal. Ha a francia közlemezési színtje, ha megértik, hogy az integrális Magyarország az ő keleti érdekeik szempontjából is szilárdabb biztosítékot ad, mint Románia Mare vagy Cseh-Szlovákia kártyavára, akkor — de csak akkor

— örömmel fogadjuk majd el a békejobbot, amelyet a jobb és hozzá méltóbb belátásra jutott francia nemzet nyújt felénk.

Raffay püspök szózata a TEVÉL nagygyűlésén

A ránk erőszakolt békefeltételek elfogadása ellen szerdán délelőtt a Területvédő Liga a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében az összes társadalmi, kulturális és tudományos egyesületek részvételével nagyszabású tiltakozó gyűlést tartott dr. Raffay Sándor evangélikus püspök elnöklétével. A különböző egyesületek képviselőinek üdvözlése után a püspök hatalmas beszédben tiltakozott a béke elfogadása ellen.

— A kocka tehát eldőlt — mondotta — és vakra fordult. Páris hatalmasai kimondták Magyarország itéletét, melyet a boszu diktált. Egyetlen szó hangzott el csupán: *Feszítsétek meg...* és ezeréves Magyarországot megfeszítették. Sirassuk el a haza halottjait, akik hiába haltak meg, sirassuk meg az özvegyek és árvák taborát, akik hiába tűrték és szenvedtek. Csak a hazát ne sirassuk el, mert az nem halt meg, hanem csak alszik. S a hazát nem a köny, hanem a vér és verejték tartják meg az életnek. Akármennyi is a siratni való, még több teendő várakozik ránk! Nekünk ezt a békét aláírunk nem szabad, még akkor sem, ha emiatt újabb megszállás következne reánk. Töredékben nem lehet feltámadni, a nemzet csak egészében halhat meg és kelhet új életre. Nyílt elszántsággal hirdessük meggyőződésünket: A magyar nemzet nem gyalázhathatja meg magát a rádiktált béke aláírásával. Inkább válasszuk a halált, mint a becstelenséget! Ez a mi kiáltásunk a hatalmasokhoz és befelé az ingadozókhöz és a túrve szenvedőkhöz.

Az óriási lelkesedéssel fogadott beszéd elhang-

zása után Raffay püspök felhívta az egyesületek képviselőit, hogy a legutóbbi gyűlésen elfogadott határozati javaslatot valamennyien írják alá. A felhívás után az egyesületek képviselői kijelentették a Liga határozati javaslatához való csatlakozásukat. A Területvédő Liga határozati javaslatát küldöttségek útján adja tudtára Horthy Miklós, kormányzó, Apponyi Albertnek, a béke delegáció vezetőjének és Simonyi-Semadam Sándor miniszterelnöknek. A három küldöttséget Persay Ferenc alispán, dr. Ajtay József, a Területvédő Liga elnöke és Zsigmondy Árpád főmérnök vezetik.

A küldöttségek megválasztása után Raffay elnök bejelentette, hogy holnap délelőtt tíz órakor a Területvédő Liga újra ülést tart az Akadémia termében, amelyen az eddigi eredményekről fognak beszámolni. Csütörtökön délután három órakor az Országház-téren gyülekeznek az egyesületek és testületek, amelyek nagyarányú tüntető felvonulást rendeznek a milleniumi emlékműhöz. Miután a rendőrség nem engedte meg, hogy az egyesületek saját helyiségeikben gyülekezzenek, az egyesületek tagjai tartoznak a parlament előtti téren összegyűlni, ahol a különböző testületek számára gyülekezési helyeket jelölnek meg. Az ifjuság pénteki felvonulása c/marad.

A Területvédő Liga vezetése alatt szerdán délelőtt tartott egyesületközi nagygyűlés határozatához képest az egyhangulag elfogadott tiltakozó határozatot ma délután nyújtotta át egy küldöttség Persay Ferenc alispán vezetése alatt Horthy Miklós kormányzóknak. Egy másik küldöttség dr. Ajtay József vezetése alatt Simonyi kormányelnöknek és egy harmadik küldöttség Zsigmondy Árpád műegyetemi tanár vezetése alatt gróf Apponyi Albertnek, a béke delegáció elnökének nyújtotta át a tiltakozó határozatot. A küldöttségek mindenütt megnyugtató választ kaptak.

reállítani szándékozik. Petljura főhetman tárgyalásokat kezdett a pártokkal, amelyek Ukrajna lakosságának minden rétegét képviselik, a kormány újáalakítása végett. A közös ukrán-lengyel fronton van Pavlenko tábornok, ugyancsak Udovicenko tábornok önálló hadseregcsaportja, míg Pavlenko Oreljanovics hadseregcsaportja Odessza vidékén elkülönítve operál.

Akik ki akarnak vándorolni...

Rohamoszlopok a rendőrségi utlevélosztályban

(Saját tudósítónktól.) A háború utolsó évében, amikor a külföldre utazók száma a normális viszonyokhoz mérten sokszorososan megnövekedett, körülbelül negyven utlevéletet adtak ki a rendőrségen, de ugyanakkor hosszú, szinte beláthatatlan sorban kígyózott végig az embervonal és tizenöt, husz rendőr kellett, hogy az utlevél kérelmezők rohamát fékentartsa. Azóta az utlevélosztályt a főkapitányság épületéből az Andrássy Sándor grófnak Andrássy-uton lévő palotájába tették át, a belügyminisztériumot, mint közbelső fórumot kikapcsolták az utlevél véleményezéséből és megőrléért a csoda, hogy a bürokrácia egyetlen csavarjának kihagyása azt eredményezte, hogy most nem egészen nyolc hónap alatt harmincezeren felüli utlevéletet tudtak kiállítani és kiadni. Naponta háromszázötven-négyszáz utlevélet ad ki a hivatal és körülbelül ugyanennyi utlevél kérelmet vesz fel. Ez a szám azonban különösen néhány nap óta, hogy közeledünk a békéhez, nagyon megnövekedett és ma holnap az utlevélosztály megfeszített emberfeletti munkáját csak úgy tudja elvégezni, ha az alkalmazott munkatérőt megkétszerezik.

Már reggel kilenc órakor sűrű embertömeg lepi el a hivatalt és ott, ahol az utlevél kérelmet felveszik, a legfantasztikusabb uticélokot mondják be. Körülbelül egy hét óta naponta sok ember jelentkezik, aki Mexikóba kéri az utlevéletét, számszerűen Japánba igyekeznek, de a legnagyobb mégis az olaszországi utlevél kérelmezők száma. Olaszországba különösen sok kereskedő igyekszik kimenni, mert ma Olaszország az az entente állam, amelyvel legelőnyösebb és legkönnyebb a kereskedelmi összeköttetés. De éppen azért, hogy ez az Olaszországgal meginduló kereskedelmi forgalom teljesen zavartalan és megbízható legyen, a főkapitány elrendelte, hogy ezenül minden olasz utlevél kérelmet külön defektív nyomozzon le és állapítsa meg, vajjon a kérelmező szándékozik kereskedő bevált legális kereskedő-e, mert nem akarjuk, hogy magyar láncosok raja lépje el Olaszországot és ott rossz hírnevet szerezzen a tisztességes magyar kereskedelemnek. Az olasz utlevél kérelmeket is azonban a lefolytatott nyomozással együtt legkésőbb tíz nap alatt elintézik és akinek rendben van a szénája, aki ellen nincs eljárás, annak semmiféle protekcióra nincsen szüksége. Dóbel kapitány, az utlevélosztály vezetője a teljes egyenlőség alapján intézkedik, mindenkinek, mindenkor rendelkezésére áll, nála nincsenek előnyök. Csak öregeket és rokkantakat ismer, ezekkel szemben különleges eljárás utasította az utlevélosztály tisztviselőit és alkalmazottait. Ma is, hogy ott jártunk, valóságos rohamoszlopok osztrigáltak az utlevélosztályt és két fiatalember éppen hevesen magyarázta dr. Szabó Miklós rendőrfőkapitánynak, — akinek gondos kezén minden akta keresztül megy, — hogy ők ki akarnak menni Argentínába. Az írásaik rendben vannak, személyi megbízhatóságuk ellen sincsen semmiféle kifogás, s a két fiatalember már készült bemondani személyi adatait, amikor a rendőrfőkapitány megjegyzésére, — hogy az ut közel százezer koronába kerül, — mindketten szomorú arcot vágának és kijelenték, hogy akkor még meggondolják a dolgot. Eltávoznak, velük együtt távozik két öreg testvérkísasszony, ezek egyik mexikói rokonukhoz akartak menni és egy rajzoló-művész, aki Japánba készül. Tehát nem az utlevél, hanem a pénzen dől meg a kivándorlás és ez így megy mindennap, néha kétszer-háromszor. Sokan vannak, akik ki akarnak vándorolni, az idegen vizumokat is akadálytalanul megkapják, de nincsen meg a pénz és így abbamarad a kivándorlás.

Egy másik sarokban egy feketeképű, ideges mozgású fekete ember kér Csehországba szóló utlevélet. Már veszik fel a nacionalitását, amikor arra halad Dóbel kapitány és megnézi az iratokat. Az emberünk kezd zavarba jönni és egészen jogosan, mert Dóbel hirtelen rászól:

— Maga nem az, akinek mondja magát, maga kommunista agitátor volt!

Az emberünk tagad, de már előkerül egy detektív, aki az ipsét előállítja a főkapitányságra. Rövid idő múlva a detektív telefonál, hogy Dóbel kapitánynak igaza van, az illető keresett kommunista, aki hamis okmányokkal igyekezett utlevéletet szerezni. Lázás, izgalmas munka folyik az utlevélhivatalban, az embereknek egy percnyi pihenőjük

Megbukott a Nitti-kormány

Földarabolják Törökországot — Török-angol titkos szerződés

Római távirat hirt ad arról, hogy Nitti olasz miniszterelnök beadta lemondását. Nitti lemondásának közvetlen oka ugyan belpolitikai természetű, de azt az ad hoc szövetséget, amely a parlamentben összerodótt a miniszterelnök ellen, voltaképpen a kormány külpolitikai magatartásának a következménye. A kormány mellett ugyanis a radikálisok és reformisták szavaztak, ellene a szocialisták, katolikusok és nacionalisták. Az utóbbi két párt a leghatározottabban ellenzi Nitti engedékeny politikáját a jugoszlávokkal szemben, a szocialisták pedig elkeveredett ellenségei voltak a Nitti-kormányának a kommunista sztrájkok leférése miatt.

A római kamara tegnapi ülésén a postai, táviró- és telefontisztviselők bérköveteléseiről tárgyalt. Nitti azt az indítványt tette, hogy az erre vonatkozó szocialista interpellációt vegyék le a napirendről, majd fölvetette a bizalmi kérdést.

A kamara 193 szavazattal 112 ellen elvetette Nitti indítványát. Erre Nitti minisztertanácsot hívott össze, amely elhatározta a kormány lemondását.

Római magánjelentések szerint ottani politikai körökben azt hiszik, hogy

Nitti nem fog megbízást kapni új kormány alakítására.

Nitti bukásával újra holt pontra jutott az adriai kérdés, amely a legújabb jelentések szerint már a végleges megoldás stádiumában volt. Pallanzában ma megkezdődött az olasz-szerb értekezlet, még pedig nagyon kedvező auspiciumok mellett, amennyiben a szerbek is hajlandóságot mutattak a legmesszebbmenő engedékenységre. Sőt, egyik angol lap hirt ad arról, hogy

az olasz-jugoszláv megegyezés már létrejött, még pedig azon az alapon, hogy Olaszország kapja Fiumét. Ilyen értelemben döntött a legutóbbi belgrádi minisztertanács.

Nitti utódjára vonatkozóan eddig nem érkezett hír. Kétségtelen, hogy bárki legyen az új miniszterelnök, Olaszország európai politikája nem fog megváltozni, mert hiszen Nitti akkor, amikor a legyőzöttek érdekében igazságos békéért szállt síkra, nem csak saját, hanem az egész olasz nép jólétjének adott kifejezést.

Tegnap átadták Párisban a török békemegbízottaknak az entente békefeltételeit. Törökországot épp oly kegyetlenül föl akarják darabolni, mint Magyarországot.

*

Európában a török terület csak a konstantinápolyi félsziget legkülsőbb pontjáiig fog terjedni.

A határt a Csataldza-vonal alkotja, északon kis kanyarulattal, úgy hogy a Dorkos-tó még oda fog tartozni. Erre a tóra Konstantinápoly vízellátása végett van szükség. Ázsiában a voltaképpeni török és arab terület között a határt az új demarkációs vonal fogja alkotni, amely az alexandrettei öbölől északra kezdődik, átszeli Sziliciát Maras és Aintap között, majd a Bagdad vasúttal párhuzamosan a vasútvonaltól mintegy ötven kilométernyire északra halad tovább.

A szultán két területrészt kivételével megkapja Kisáziát, Szmirna területe a görögöknek jut, névszerint azonban a szmirnai terület török többség alatt fog állni és öt év múlva ott népszavazást fognak elrendelni.

Batumet Örményország kapja. Az örmény határt még nem állapították meg részleteiben. Az örmény területnek mindenesetre nagy részét el fogja veszíteni Törökország.

A párisi sajtó a török békeszerződést igen heves kritikával illeti. Az a felfogás uralkodik, hogy

a szerződés Angliára kedvező, de Franciaországot törökországi pozíciójának elvesztésével fenyegeti.

A „Rappel” kijelenti, hogy a török békeszerződés magában hordja egy új keleti háború csíráját. Millerand a török békével jutalmazta meg Angliát azért, hogy Franciaországot Németországgal szemben való eljárásában támogatta.

Római jelentés szerint Anglia a törökországi kérdésben egyenesen kijátszotta szövetségeseit, akiknek háta mögött titkos szerződést kötött a szultánnal.

Anglia ugyanis megígérte a szultánnak, hogy majd kiszorítja valamennyi európai államot Törökországból, ha a szultán Angliának enged át a Dardanellákat.

A szerződésben Anglia garantálja Törökország integritását a birodalom természetes határain belül. A szultán arra kötelezi magát, hogy Anglia mohamedánjai között Anglia javára fog propagandát csinálni.

*

A bécsi ukrán sajtóügynökség jelenti hivatalosan Varsóból: A szövetséges ukrán-lengyel csapatok előnyomulása május 10-én túlhaladta a Kiev—Smerinka—Jampol vonalat. A Dnyeper balpartját Kiev mindkét oldalán átlettek. A főképpen ukránokból álló odesszai megszálló csapatok csatlakoztak az Oreljanovics Pavlenko tábornok vezetésére alatt álló ukrán hadsereghez. A tábornok a Balta—Bircula vidékéről támadást indított a bolsevikiek ellen. Pavlenko tábornok Odessza teljes megszállását jelenti. Az ukrán hadsereg képviselői a legfőbb lengyel hatóságok képviselőivel és Ukrajna lakossága valamennyi osztályának delegátusaival résztvettek április 30-án Pellurra főhetmonkamenetz-podolski ünnepélyes fogadásánál.

Az ukrán hatóságok lázas energiával folytatják a megszállt vidékeken az újjáépítés művét ahol Losskyi főbiztos valamennyi ukrán intézményt hely-